



7. Διερεύνηση

των αντιλήψεων των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα σε σχέση με τη συμπερίληψη

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Με πρωτοβουλία ομάδας εκπαιδευτικών διερευνώνται οι αντιλήψεις των μαθητών/τριών του σχολείου για το σχολικό κλίμα του σχολείου τους σε σχέση με τη συμπερίληψη. Σκοπός είναι η ανίχνευση της βιωμένης εμπειρίας των μαθητών/τριών αφού το σχολείο θα υποδεχτεί μαθητές/τριες πρόσφυγες. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων θα αναδείξει τις ανάγκες της σχολικής μονάδας και πιθανά ζητήματα τα οποία αν δεν θεραπευθούν θα αντιμετωπίσουν και οι πρόσφυγες. Τα αποτελέσματα θα επικοινωνηθούν με τους μαθητές/τις μαθήτριες σε σύντομο εργαστήριο ώστε να ξεκινήσει ο μετασχηματισμός και η αλλαγή, αν προκύψουν ζητήματα ή περιθώρια βελτίωσης.



ΣΤΟΧΟΙ

Στόχοι της δραστηριότητας είναι να:

1. διερευνηθούν οι αντιλήψεις των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα του σχολείου τους σε σχέση με τη συμπερίληψη,
2. αναδειχθούν ανάγκες και ζητήματα που απαιτούν αποφάσεις για αλλαγή ή βελτίωση,
3. εμπλακούν εκπαιδευτικοί και μαθητές/τριες στη λήψη αποφάσεων για την ανάπτυξη της συμπερίληψης στο σχολείο,
4. καλλιεργηθεί το ενδιαφέρον και η ευθύνη για το σχολικό κλίμα του σχολείου ενόψει της υποδοχής προσφύγων.

ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ



Με την ολοκλήρωση της δραστηριότητας οι συμμετέχοντες/χουσες αναμένεται να:

1. οργανώνουν κοινές δράσεις για τη βελτίωση του σχολικού κλίματος,
2. εκτιμούν τις αντιλήψεις των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα και τη συμπερίληψη ως οδοδείκτες για δράση για την αλλαγή ή τη βελτίωση,
3. δείχνουν έμπρακτο ενδιαφέρον για τα παιδιά πρόσφυγες που υποδέχονται στο σχολείο τους,
4. επιδιώκουν την έκφραση των θεμάτων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/τριες ώστε να αντιμετωπίζονται

Ειδικότερα οι μαθητές και μαθήτριες αναμένεται:

1. νιώθουν ισότιμα μέλη της σχολικής κοινότητας,
2. αναλαμβάνουν ευθύνη για την ανάπτυξη καλού σχολικού κλίματος που στοχεύει στη συμπερίληψη των μαθητών/τριών προσφύγων.





Διερεύνηση

των αντιλήψεων των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα σε σχέση με τη συμπερίληψη

ΑΞΙΕΣ

Απόδοση αξίας στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και στα ανθρώπινα δικαιώματα

- 4 Υποστηρίζει ότι όλοι οι δημόσιοι φορείς θα πρέπει να σέβονται, να προστατεύουν και να εφαρμόζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα

M

ΣΤΑΣΕΙΣ

Σεβασμός

- 27 Δίνει χώρο στους άλλους για να εκφράζονται

B

Πολιτειακή Συνείδηση

- 33 Εκφράζει προθυμία να συνεργαστεί και να δουλέψει με άλλους
- 34 Συνεργάζεται με άλλους για κοινούς σκοπούς και ενδιαφέροντα
- 36 Συζητά για το τι μπορεί να γίνει ώστε να βελτιωθεί η κοινότητα

B

B

M

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΓΝΩΣΗ & ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

Βήματα δραστηριότητας

01

Μια ομάδα εκπαιδευτικών της σχολικής μονάδας δημιουργούν ομάδα εργασίας και με έγκριση του/της διευθυντή/ντριας, ενημερώνουν τη μαθητική κοινότητα για τη δραστηριότητα, που σκοπό έχει την ανίχνευση του επιπέδου της σχολικής μονάδας και του σχολικού κλίματος σε σχέση με τη συμπερίληψη της ετερότητας. Γίνεται σαφές στους μαθητές και στις μαθήτριες ότι η δική τους εμπειρία είναι πολύτιμη ώστε η κοινότητά τους να καλλιεργήσει συμπεριληπτικό κλίμα για τα παιδιά πρόσφυγες και να κάνει βελτιώσεις ή αλλαγές, αν υπάρχουν ανάγκες. Τονίζεται ότι η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα γίνεται ανώνυμα και θα είναι προαιρετική. Δίνεται αντίτυπο του ερωτηματολογίου, για ενημέρωση των γονέων και αν χρειάζεται ζητείται εγγράφως η συγκατάθεσή τους για τη συμμετοχή του παιδιού τους. Αν τα παιδιά είναι μικρής ηλικίας θα χρειαστεί να βοηθήσουν στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.





Διερεύνηση

των αντιλήψεων των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα σε σχέση με τη συμπερίληψη

Βήματα δραστηριότητας

02 Η συντονιστική ομάδα συλλέγει την έγγραφη συγκατάθεση των γονέων. Αναπτύσσει online το ερωτηματολόγιο και ζητά από τα παιδιά να το συμπληρώσουν. Αφού λήξει η προθεσμία, αναλύει στατιστικά τις απαντήσεις (οι φόρμες Google προσφέρουν περιγραφικά στατιστικά) και συνεργάζονται ώστε να οργανώσουν ευσύνοπτη παρουσίαση στην κοινότητα, χωρίς όμως να προβούν σε συμπεράσματα και προτάσεις. Αν προκύψουν ζητήματα μπορούν να συνεργαστούν με διευθυντή/ντρια και γονείς ώστε να έχουν καλύτερη πληροφόρηση.

03 Οργανώνεται εργαστήριο εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών στη διάρκεια του οποίου παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ανάλυσης των απαντήσεων των μαθητών/τριών και σε μικρότερες ομάδες συνεργάζονται όλοι/ες με σκοπό να καταγράψουν τις ανάγκες για αλλαγή ή βελτίωση και να προτείνουν τους άξονες δράσης, που θα είναι κοινή για τους/τις εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες ώστε τα παιδιά πρόσφυγες να βρουν ένα φιλικό και συμπεριληπτικό σχολείο.

(Προτείνεται να ακολουθήσει η Δραστηριότητα: Το σχολείο «ΕΛΠΙΔΑ»)

Αποτίμηση/Αξιολόγηση

Δημιουργία σύντομου ερωτηματολογίου με βάση τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, που θα δοθεί στο τέλος του εργαστηρίου σε όλους και όλες.

Υλικά/πηγές

1. Στεργίου, Λ. & Σιμόπουλος, Γ. (2019). Μετά το κοντέινερ - Διαπολιτισμική ματιά στην εκπαίδευση των προσφύγων. Αθήνα: Gutenberg
2. Ερωτηματολόγιο.





Διερεύνηση

των αντιλήψεων των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα σε σχέση με τη συμπερίληψη

Ερωτηματολόγιο Διερεύνησης των Αντιλήψεων

των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα του σχολείου σε σχέση με τη συμπερίληψη

1. Πώς νιώθεις στο σχολείο σου (επίλεξε όσα ισχύουν για σένα):

- α)** Μου αρέσει να είμαι στο σχολείο.
- β)** Το σχολείο μου είναι ένας φιλικός χώρος.
- γ)** Το σχολείο μου είναι ένας ευχάριστος τρόπος μάθησης.
- δ)** Το σχολείο μου με κάνει να νιώθω αποδεκτός/η.
- ε)** Αισθάνομαι αποδεκτός/η από τους μαθητές και μαθήτριες του σχολείου μου.
- στ)** Αισθάνομαι αποδεκτός/η από τους/τις ενήλικους (εκπαιδευτικοί, διευθυντής/ντρια κ.ά.) του σχολείου μου.
- ζ)** Μπορώ να έχω επιπλέον βοήθεια στο σχολείο όταν τη χρειάζομαι.

2. Νιώθεις ποτέ μη ευπρόσδεκτος/η ή άβολα στο σχολείο σου εξαιτίας ενός ή από τους παρακάτω λόγους: (επίλεξε όσα ισχύουν για σένα)

- α)** Λόγω του ότι είμαι αγόρι ή κορίτσι.
- β)** Λόγω των πολιτισμικών στοιχείων ή συνηθειών μου.
- γ)** Λόγω του χρώματος του δέρματός μου.
- δ)** Λόγω της εθνικής μου προέλευσης ή του τόπου καταγωγής μου.
- ε)** Λόγω της γλώσσας μου.
- στ)** Λόγω του ότι δεν ξέρω καλά τη γλώσσα της χώρας.
- ζ)** Λόγω της προσφυγικής/μεταναστευτικής μου ιστορίας.
- η)** Λόγω των βαθμών και των επιδόσεων μου.
- θ)** Λόγω της εμφάνισής μου.
- ι)** Λόγω της θρησκείας ή της πίστης μου.
- κ)** Λόγω της οικονομικής κατάστασης της οικογένειάς μου

κα) Λόγω μιας αναπηρίας που έχω.

κβ) Λόγω των χόμπι ή των ρούχων μου επειδή (αν είσαι αγόρι) δεν αντιστοιχούν σε αυτά που θεωρεί ο κόσμος ότι πρέπει να αρέσουν στα αγόρια.

κγ) Λόγω των χόμπι ή των ρούχων μου επειδή (αν είσαι κορίτσι) δεν αντιστοιχούν σε αυτά που θεωρεί ο κόσμος ότι πρέπει να αρέσουν σε κορίτσια.

κδ) Για άλλον/ους λόγο/ους

3. Υπάρχουν σχολικές δραστηριότητες ή ομάδες στις οποίες συμμετέχεις ή θα ήθελες να συμμετέχεις, αλλά στις οποίες δεν νιώθεις να έχεις θέση ή δεν αισθάνεσαι ευπρόσδεκτος/η

- ναι**
- όχι**
- μερικές φορές**

4. Αν απάντησες «Ναι» ή «Μερικές φορές» στην προηγούμενη ερώτηση, πιστεύεις ότι οφείλεται σε έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω λόγους (επίλεξε όσους ισχύουν)

- α)** Λόγω του ότι είμαι αγόρι ή κορίτσι.
- β)** Λόγω των πολιτισμικών στοιχείων ή συνηθειών μου.
- γ)** Λόγω του χρώματος του δέρματός μου.
- δ)** Λόγω της εθνικής μου προέλευσης ή του τόπου καταγωγής μου.
- ε)** Λόγω της γλώσσας μου.
- στ)** Λόγω του ότι δεν ξέρω καλά τη γλώσσα της χώρας.
- ζ)** Λόγω της προσφυγικής/μεταναστευτικής μου ιστορίας.
- η)** Λόγω των βαθμών και των επιδόσεων μου.
- θ)** Λόγω της εμφάνισής μου.
- ι)** Λόγω της θρησκείας ή της πίστης μου.





Διερεύνηση

των αντιλήψεων των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα σε σχέση με τη συμπερίληψη

Ερωτηματολόγιο Διερεύνησης των Αντιλήψεων

των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα του σχολείου σε σχέση με τη συμπερίληψη

- κ)** Λόγω της οικονομικής κατάστασης της οικογένειάς μου.
- κα)** Λόγω μιας αναπηρίας που έχω.
- κβ)** Λόγω των χόμπι ή των ρούχων μου επειδή (αν είσαι αγόρι) δεν αντιστοιχούν σε αυτά που θεωρεί ο κόσμος ότι πρέπει να αρέσουν στα αγόρια.
- κγ)** Λόγω των χόμπι ή των ρούχων μου επειδή (αν είσαι κορίτσι) δεν αντιστοιχούν σε αυτά που θεωρεί ο κόσμος ότι πρέπει να αρέσουν σε κορίτσια.
- κδ)** Για άλλον/ους λόγο/ους
- 5. Στο σχολείο σου, πόσο συχνά μαθαίνεις/ ενημερώνεσαι σχετικά με τις εμπειρίες ή/και τα επιτεύγματα**
- συχνά κάποιες φορές ποτέ
- α)** Γυναικών και κοριτσιών.
- β)** Ανθρώπων διαφορετικών πολιτισμικών, εθνοτικών, φυετικών χαρακτηριστικών.
- γ)** Διαφορετικών θρησκευτικών κοινοτήτων.
- δ)** Ανθρώπων με αναπηρίες.
- ε)** Ανθρώπων που ανήκουν στην LGBTQ+ κοινότητα.
- στ)** Ανθρώπων διαφορετικού οικονομικού επιπέδου.
- 6. Στο σχολείο σου, άτομα που ανήκουν σε διαφορετικές ομάδες εμφανίζονται σε**
- Συμφωνώ απολύτως
- Συμφωνώ εν μέρει
- Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ
- Διαφωνώ εν μέρει,
- Διαφωνώ απολύτως
- α)** Εκπαιδευτικό υλικό.
- β)** Φωτογραφίες και πόστερ μέσα στο σχολείο.
- γ)** Εργασίες των μαθητών/τριών.
- δ)** Συζητήσεις και θεματικές παρουσιάσεις στην τάξη.
- ε)** Σχολικές δημοσιεύσεις (π.χ. εφημερίδες, ιστοσελίδα, blog κ.ά.).
- στ)** Εκδηλώσεις ή γιορτές.
- 7. Αισθάνεσαι ότι στο σχολείο σου έχεις την υποστήριξη που χρειάζεσαι για να μάθεις και προχωρήσεις ανάλογα με τις δυνατότητες σου;**
- Ναι Όχι Δεν είμαι σίγουρος/η
- 8. Αν δεν απάντησες «Ναι» στην προηγούμενη ερώτηση, πιστεύεις ότι οφείλεται σε έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω λόγους;**
- α)** Λόγω του ότι είμαι αγόρι ή κορίτσι.
- β)** Λόγω των πολιτισμικών στοιχείων ή συνθηκών μου.
- γ)** Λόγω του χρώματος του δέρματός μου.
- δ)** Λόγω της εθνικής μου προέλευσης ή του τόπου καταγωγής μου.
- ε)** Λόγω της γλώσσας μου.
- στ)** Λόγω του ότι δεν ξέρω καλά τη γλώσσα της χώρας
- ζ)** Λόγω της προσφυγικής/μεταναστευτικής μου ιστορίας.
- η)** Λόγω των βαθμών και των επιδόσεων μου.
- θ)** Λόγω της εμφάνισής μου.
- ι)** Λόγω της θρησκείας ή της πίστης μου.
- κ)** Λόγω της οικονομικής κατάστασης της οικογένειάς μου.





Διερεύνηση

των αντιλήψεων των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα σε σχέση με τη συμπερίληψη

Ερωτηματολόγιο Διερεύνησης των Αντιλήψεων

των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα του σχολείου σε σχέση με τη συμπερίληψη

- κα)** Λόγω μιας αναπηρίας που έχω.
- κβ)** Λόγω των χόμπι ή των ρούχων μου επειδή (αν είσαι αγόρι) δεν αντιστοιχούν σε αυτά που θεωρεί ο κόσμος ότι πρέπει να αρέσουν στα αγόρια.
- κγ)** Λόγω των χόμπι ή των ρούχων μου επειδή (αν είσαι κορίτσι) δεν αντιστοιχούν σε αυτά που θεωρεί ο κόσμος ότι πρέπει να αρέσουν σε κορίτσια.
- κδ)** Για άλλον/ους λόγο/ους
- 9. Πιστεύει ότι οι σχολικοί κανόνες ισχύουν/εφαρμόζονται δίκαια σε σένα;**
- Πάντα Κάποιες φορές
 Τις περισσότερες φορές
 Σπάνια Δεν είμαι σίγουρος/η
- 10. Αν δεν απάντησες «Πάντα» στην προηγούμενη ερώτηση, πιστεύεις ότι οφείλεται σε έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω λόγους;**
- α)** Λόγω του ότι είμαι αγόρι ή κορίτσι.
β) Λόγω των πολιτισμικών στοιχείων ή συνηθειών μου.
γ) Λόγω του χρώματος του δέρματός μου.
δ) Λόγω της εθνικής μου προέλευσης ή του τόπου καταγωγής μου.
ε) Λόγω της γλώσσας μου.
στ) Λόγω του ότι δεν ξέρω καλά τη γλώσσα της χώρας.
ζ) Λόγω της προσφυγικής/μεταναστευτικής μου ιστορίας.
η) Λόγω των βαθμών και των επιδόσεών μου.
- θ)** Λόγω της εμφάνισής μου.
- ι)** Λόγω της θρησκείας ή της πίστης μου.
- κ)** Λόγω της οικονομικής κατάστασης της οικογένειάς μου.
- κα)** Λόγω μιας αναπηρίας που έχω.
- κβ)** Λόγω των χόμπι ή των ρούχων μου επειδή (αν είσαι αγόρι) δεν αντιστοιχούν σε αυτά που θεωρεί ο κόσμος ότι πρέπει να αρέσουν στα αγόρια.
- κγ)** Λόγω των χόμπι ή των ρούχων μου επειδή (αν είσαι κορίτσι) δεν αντιστοιχούν σε αυτά που θεωρεί ο κόσμος ότι πρέπει να αρέσουν σε κορίτσια.
- κδ)** Για άλλον/ους λόγο/ους
- 11. Αισθάνεσαι ότι στο σχολείο σου οι ενήλικοι σου συμπεριφέρονται;**
- Όπως τους άλλους/στις άλλες
 Καλύτερα από τους άλλους/τις άλλες
 Χειρότερα από τους άλλους/τις άλλες
- 12. Αν δεν απάντησες «Όπως στους άλλους/στις άλλες» στην προηγούμενη ερώτηση, πιστεύεις ότι οφείλεται σε έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω λόγους;**
- α)** Λόγω του ότι είμαι αγόρι ή κορίτσι.
β) Λόγω των πολιτισμικών στοιχείων ή συνηθειών μου.
γ) Λόγω του χρώματος του δέρματός μου.
δ) Λόγω της εθνικής μου προέλευσης ή του τόπου καταγωγής μου.





Διερεύνηση

των αντιλήψεων των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα σε σχέση με τη συμπερίληψη

Ερωτηματολόγιο Διερεύνησης των Αντιλήψεων

των μαθητών/τριών για το σχολικό κλίμα του σχολείου σε σχέση με τη συμπερίληψη

- ε) Λόγω της γλώσσας μου.
- στ) Λόγω του ότι δεν ξέρω καλά τη γλώσσα της χώρας.
- ζ) Λόγω της προσφυγικής/μεταναστευτικής μου ιστορίας.
- η) Λόγω των βαθμών και των επιδόσεων μου.
- θ) Λόγω της εμφάνισής μου.
- ι) Λόγω της θρησκείας ή της πίστης μου.
- κ) Λόγω της οικονομικής κατάστασης της οικογένειάς μου.
- κα) Λόγω μιας αναπηρίας που έχω.
- κβ) Λόγω των χόμπι ή των ρούχων μου επειδή (αν είσαι αγόρι) δεν αντιστοιχούν σε αυτά που θεωρεί ο κόσμος ότι πρέπει να αρέσουν στα αγόρια.
- κγ) Λόγω των χόμπι ή των ρούχων μου επειδή (αν είσαι κορίτσι) δεν αντιστοιχούν σε αυτά που θεωρεί ο κόσμος ότι πρέπει να αρέσουν σε κορίτσια.
- κδ) Για άλλον/ους λόγο/ους

Το ερωτηματολόγιο με κάποια διασκευή προέρχεται από το έργο των Λήδας Στεργίου και Γιώργου Σιμόπουλου (2019). Μετά το κοντέινερ - Διαπολιτισμική ματιά στην εκπαίδευση των προσφύγων. Αθήνα: Gutenberg, σσ. 256-259.

